

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Landgoed Oolen te Breugel

Rapportnr. 14-0213

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Landgoed Oolen te Breugel

juli 2014

Rapportnummer: 14-0213

In opdracht van: Fam. Foolen

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
1.3	Zorgplicht	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Plangebied	7
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	7
2.2	Voorgenomen plannen	10
3	Methode	11
4	Natuurwaarden	12
4.1	Beschermde gebieden	12
4.2	Beschermde soorten	14
4.2.1	Flora	14
4.2.2	Vlinders en libellen	14
4.2.3	Mieren en kevers	15
4.2.4	Vissen	15
4.2.5	Reptielen en amfibieën	15
4.2.6	Vogels	17
4.2.7	Zoogdieren	18
5	Conclusies	20
	Geraadpleegde bronnen	22
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer heeft het voornemen op de locatie Lieshoutseweg te Breugel een landgoed te realiseren met drie extra woningen. Ten behoeve van de planologische procedures is het noodzakelijk te onderzoeken welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn en op welke wijze de werkzaamheden hierop effect hebben. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden

beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

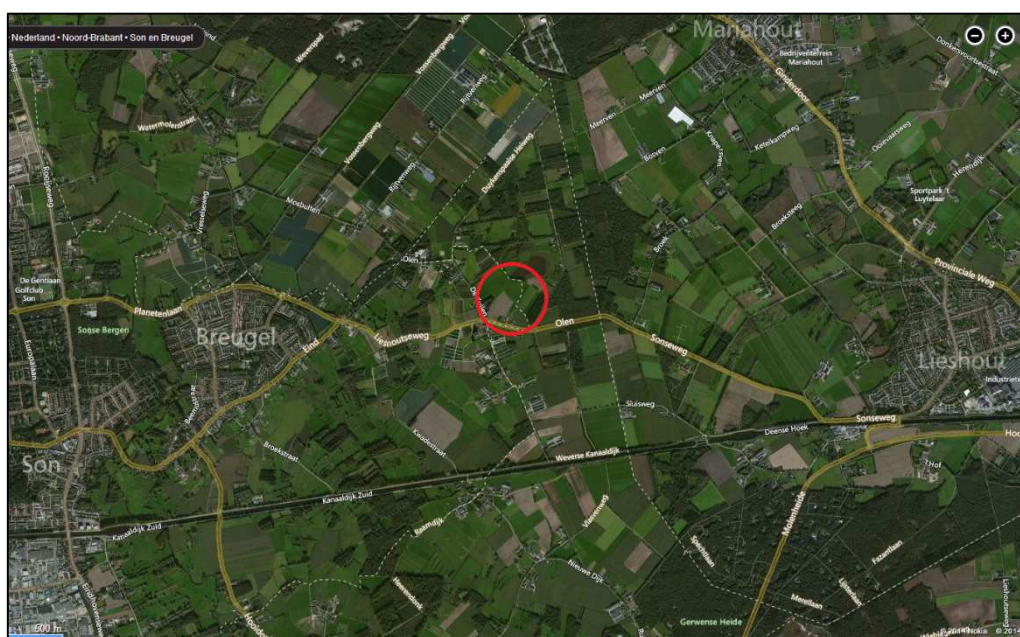
2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied is grotendeels gelegen in de gemeente Son en Breugel. Een klein deel ligt in de gemeente Nuenen. Het gebied wordt globaal begrensd door de Lieshoutseweg in het zuiden, de weg Olen in het westen en oosten en het natuurgebied De Mosbulten in het noorden (zie figuur 1).

Naast bebouwing in de directe omgeving (vooral boerderijen), ligt op ongeveer een kilometer afstand de bebouwde kom van Breugel. Als gevolg van de nieuwbouwplannen van de gemeente Son en Breugel, zal de afstand tussen het plangebied en de woonkern in de toekomst naar verwachting kleiner worden. Het gebied heeft een totale oppervlakte van 15,30 hectare.

Het plangebied bestaat in de huidige situatie uit landbouwgrond (onbegraasd weiland, begraasd weiland, bolle akker, maïsakkers en sloten) met het bijbehorende woonhuis met stallen.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Figuur 2 geeft de begrenzing van het plangebied weer. Op pagina 9 is een foto-impressie van het gebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: Bing Maps)

Figuur 2. Begrenzing van het plangebied (rood omlijnd) (bron: Bing Maps)

Foto 1. Onbegraasd weiland waar woningen komen

Foto 2. Bolle akker en onbegraasd weiland

Foto 3. Locatie waar wandelpad richting poelen komt

Foto 4. Begraasd weiland, boerderij en bolle akker

Foto 5. Sloop

Foto 6. Begraasd weiland met koeien

2.2 Voorgenomen plannen

De voorgenomen plannen bestaan uit het omvormen van de landbouwgronden tot een landgoed met grasland, weiland, bos en struweel, bomenrijen, een natuurakker en een bolle akker. Er zal een openbaar wandelpad worden aangelegd voor de recreatie door een gedeelte van het landgoed. Tevens komen er een drietal nieuwe woningen te staan in het westen van het landgoed. De boerderij met het bijbehorende erf en bijgebouwen in het zuiden van het plangebied blijft behouden. De bomen zullen behouden blijven evenals de sloten die het plangebied begrenzen en doorkruisen. Het inrichtingsplan is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. De inrichtingskaart uit het plan voor Landgoed Olen (Bron: Staro Natuur en Buitengebied)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig. Ook is gebruik gemaakt van gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

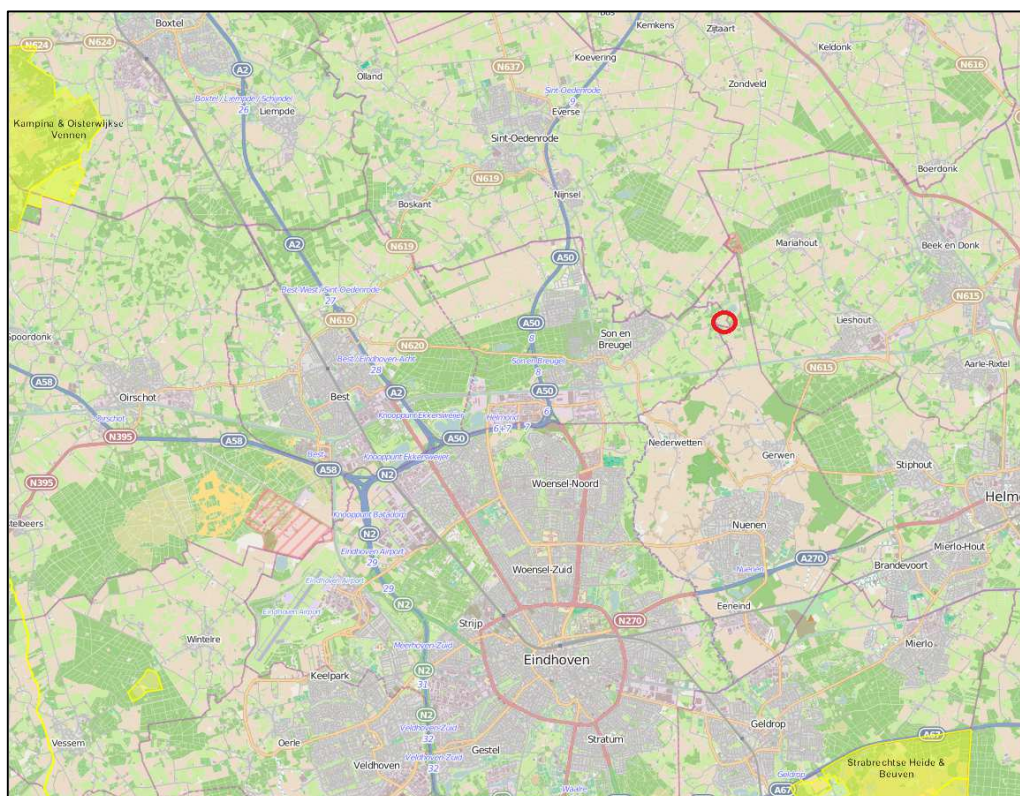
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 21 juli 2014 aan het eind van de middag onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt en circa 25 graden Celsius.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

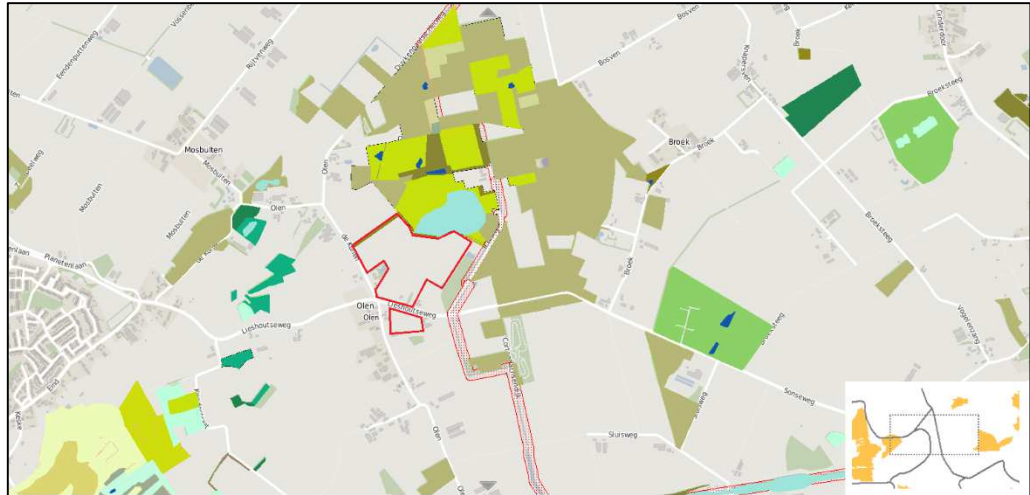
Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op meer dan 10 kilometer van het plangebied ligt (figuur 4). Dit betreft het Natura 2000-gebied “Strabrechtse Heide”. In het oosten ligt het Natura 2000-gebied “Kampina & Oisterwijkse Vennen” op ruim 17 kilometer.

Figuur 4. Ligging plangebied (rode cirkel) t.o.v. Natura 2000-gebieden (geel) (bron: synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx)

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Zoals blijkt uit gegevens van de provincie Noord-Brabant grenst het plangebied aan de EHS (figuur 5).

Figuur 5. Plangebied (rode figuur) ten opzichte van EHS (bron: brabant.nl)

Effectbeoordeling

Het plangebied ligt op meer dan 10 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Het terrein behoort niet tot de EHS, maar grenst hier wel aan.

De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de EHS, het zal waarschijnlijk positief bijdragen aan de Ecologische Hoofdstructuur. Dit omdat op een deel van het landgoed bos komt en ook een natuurakker, weiland en meer bomen en struweel.

Conclusie

De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben op het Natura 2000-gebied en waarschijnlijk positief bijdragen aan de aangrenzende EHS.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat uit een voormalig begraasd grasland, begraasd weiland, akkers met maïs en bebouwing. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat geschikte biotopen voor beschermde plantensoorten in het plangebied ontbreken. De aanwezigheid van brandnetel en Engels raaigras duidt op een voedselrijke omgeving. Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de beschermde Gevlekte orchis, Rietorchis en Kleine zonnedaauw (FFtabel 2) en de Drijvende waterweegbree (FFtabel 3) voorkomen binnen één kilometer van het plangebied. Het plangebied zelf voldoet echter niet aan de habitateisen van deze soorten. Het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied kan worden uitgesloten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit De dagvlinders van Nederland (Bos et al. 2006), de website vlindernet.nl en gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoort heideblauwtje (FFtabel 3) voorkomt. Het heideblauwtje wordt met name aangetroffen op de heide. Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat er op de locatie geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van deze of andere beschermde dagvlindersoorten. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan.

Uit De Nederlandse libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002), de website libellennet.nl en gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied de beschermde libellensoort gevlekte witsnuitlibel (FFtabel 3) voorkomt. De gevlekte witsnuitlibel is een soort van laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002). Uit het veldbezoek blijkt dat de sloten in het plangebied geen geschikt voortplantingswater vormen voor de gevlekte witsnuitlibel. Dit sluit echter niet uit dat deze soort niet kan overvliegen of foerageren in het plangebied. Het aanwezige oppervlaktewater in het plangebied vormt mogelijk voortplantingsbiotoop voor algemene, niet beschermde libellen. Er zijn geen

werkzaamheden voorzien aan de sloten. Mogelijk foerageren er algemene, niet beschermde libellensoorten in het plangebied.

Effectbeoordeling

De ontwikkelingen in het plangebied zullen geen negatieve effecten hebben op het mogelijk foerageren van de gevlekte witsnuitlibel.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders voor in het plangebied. In de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de beschermde gevlekte witsnuitlibel. Binnen het plangebied ontbreekt geschikt voortplantingswater voor deze libel. Mogelijk foerageert deze hier wel. De ontwikkelingen hebben hierop geen negatief effect.

4.2.3 *Mieren en kevers*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van grote, permanent stilstaande wateren. In het plangebied is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het plangebied.

4.2.4 *Vissen*

In de sloten in het plangebied staat niet het gehele jaar water en er zijn geen werkzaamheden voorzien aan de sloten, waardoor kan worden uitgesloten dat er effecten optreden op eventueel voorkomende beschermde vissen. Het voorkomen van beschermde vissen is dan ook verder niet onderzocht.

Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling heeft geen effect op vissen.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en waarneming.nl blijkt dat in de omgeving van het plangebied (tot vijf kilometer) de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander (FFtabel 1), gewone pad (FFtabel 1), bruine kikker (FFtabel 1), bastaardkikker (FFtabel 1), Alpenwatersalamander (FFtabel 2), poelkikker (FFtabel 3), kamsalamander (FFtabel 3) en heikikker (FFtabel 3).

Amfibieën vinden mogelijk voortplantingshabitat in het oppervlaktewater langs de grenzen van het plangebied. Het grasland biedt landhabitat voor algemene soorten amfibieën uit FFtabel 1. Voor zwaarder beschermde, meer kritische soorten is het zeer onwaarschijnlijk dat deze het grasland gebruiken als landhabitat.

Tijdens het veldbezoek zijn er talrijke exemplaren van het groene kikker-complex aangetroffen in het grasland.

De heikikker is een soort die met name voorkomt in vochtige heidegebieden en gebieden met veenvorming. De heikikker prefereert voedselarme, schrale milieus. Tijdens het veldbezoek is de heikikker niet waargenomen in het plangebied. Gezien de vegetatie die is waargenomen in het plangebied betreft het hier een voedselrijke omgeving. Het voorkomen van de heikikker kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Kamsalamander zoekt vooral stilstaande poelen met veel onderwatervegetatie als voortplantingsbiotoop. De sloten grenzend aan het plangebied voldoen hier niet aan.

De poelkikker (FFtabel 3) bevindt zich buiten de paartijd veel op het land. Ze kunnen dan enkele kilometers afleggen. Tijdens de paartijd zoekt de poelkikker vennen, hoogveenputten of sloten van voedselarme kwaliteit, maar ook op de rivierklei wordt deze soort wel aangetroffen. De poelkikker is waargenomen in de plassen en vennen in het natuurgebied de Mosbulten. Er kan niet uitgesloten worden dat de poelkikker rond en in de sloten van het plangebied voorkomt. De waargenomen kikkers uit het groene kikkercomplex zijn mogelijk poelkikker, dit kon echter tijdens het veldbezoek niet worden vastgesteld. Het grasland waar de bouw plaats zal vinden is redelijkerwijs uit te sluiten als winterhabitat voor de poelkikker.

De houtsingels langs de grens van het plangebied zijn geschikt als winterhabitat voor amfibieën. Er zijn echter geen werkzaamheden aan deze houtsingels voorzien.

Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor de pioniersoort rugstreeppad (FFtabel 3). Deze soort heeft een voorkeur voor zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek en kan snel gebieden koloniseren.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving (nul tot één kilometer) van het plangebied de beschermde reptielsoorten levendbarende hagedis (FFtabel 2) en de ringslang (FFtabel 3) voorkomen.

De ringslang (FFtabel 3) is een watergebonden soort. Naast water heeft de soort echter ook veel ruimtelijke variatie nodig, zoals struweel en bladhopen. De levendbarende hagedis (FFtabel 2) heeft een voorkeur voor heide en hoogveen, maar komt ook voor in half-natuurlijke graslanden en agrarische gebieden. De bouwlocatie is echter ongeschikt voor deze reptielen, omdat

deze te weinig structuurvariatie hebben. Bovendien ontbreken open plekken om op te warmen in de zon.

Effectbeoordeling

De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op het landhabitat van amfibieën van FFtabel 1. De bouw van de woningen in het grasland kan een negatief effect hebben op het mogelijke landhabitat van de poelkikker.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten uit FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

Om negatieve effecten op het mogelijke landhabitat van de poelkikker te voorkomen, kan het bouwrijp maken van het grasland het beste in de winter (oktober tot maart) plaatsvinden. In deze periode zitten de poelkikkers ingegraven in hun winterhabitat.

Conclusie

De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op het landhabitat van amfibieën van FFtabel 1. Voor de soorten uit FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

Voor de poelkikker is het van belang het bouwrijp maken van het grasland in het winterseizoen uit te voeren.

4.2.6 *Vogels*

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied enkele algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Deze soorten kunnen broedgebied vinden in de houtsingels langs de grenzen van het plangebied.

In de huidige bebouwing is het mogelijk dat huismussen voorkomen. Omdat deze behouden blijft, is het voorkomen van huismussen verder niet onderzocht.

Uit gegevens van NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied (nul tot één kilometer) de volgende beschermde vogelsoorten voorkomen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw (alle FFtabel vogels).

Het plangebied kan deel uitmaken van het (veel grotere) leefgebied van deze vogels. Het natuurgebied de Mosbulten zal beter geschikt zijn als habitat en foerageergebied voor veel van deze vogels. Een aantal van deze soorten kunnen wel nestlocaties hebben in de bomen en struwelen op en rond het plangebied, maar deze blijven behouden in de voorgenomen plannen. Voor de ooievaar is in het plangebied geen nestgelegenheid aanwezig.

Tijdens het veldbezoek zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van uilen aangetroffen.

Effectbeoordeling

De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatief effect op het foerageer- en broedgebied van algemene vogelsoorten.

De aanwezige houtsingels en overige bomen en struiken zullen behouden blijven. Aangezien het grootste deel van het grasland in het plangebied behouden blijft, zullen de voorgenomen ontwikkelingen geen negatieve effecten hebben op het leef- en foerageergebied van bovengenoemde vogelsoorten.

Mitigerende maatregelen

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van begroeiing niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door struiken en bomen buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien, wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Als het eventueel verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatief effect op algemene vogelsoorten of de jaarrond beschermde vogelsoorten.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, grijze grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis, Brandts vleermuis en watervleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het is mogelijk dat in de bebouwing of bomen met een holte verblijfplaatsen voor vleermuizen voorkomen. In het plangebied ontbreken lijnvormige groenstructuren die zouden kunnen functioneren als belangrijke vliegroute voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Het plangebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van soorten als egel, diverse algemene muizensoorten, vos, ree en konijn (alle FFtabel 1).

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde zoogdiersoorten voorkomen: eekhoorn (FFtabel 2), damhert (FFtabel 2), steenmarter (FFtabel 2) en das (FFtabel 3).

De eekhoorn kan mogelijk verblijfplaatsen hebben in de bomen langs de rand van het plangebied. Het damhert kan incidenteel in het plangebied foerageren. Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied voor deze soort. Mogelijk vormt het plangebied een onderdeel van het grotere leefgebied van de steenmarter. De steenmarter kan mogelijk een verblijfplaats vinden in een van de gebouwen in het plangebied. In het directe voorkomen van het plangebied is het voorkomen van de das bekend. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen verblijfplaatsen van de das aangetroffen. Het plangebied kan dienst doen als foerageergebied voor de das.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Met de voorgenomen ontwikkelingen verdwijnen geen mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen.

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op deze soorten.

Omdat er niets gesloopt gaat worden en de bomen behouden blijven, zal er geen negatief effect optreden op een eventuele verblijfplaats van eekhoorn en steenmarter. Aangezien het grootste deel van het grasland in het plangebied behouden blijft, zullen de voorgenomen ontwikkelingen geen negatieve effecten hebben op het leef- en foerageergebied van damhert en das.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Conclusie

De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op mogelijk voorkomende vleermuizen.

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatief effect op de mogelijke verblijfplaatsen en foerageergebied van eekhoorn, damhert, steenmarter en das.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op meer dan 10 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Het terrein behoort niet tot de Ecologische Hoofdstructuur, maar grenst hier wel aan.

De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben op het Natura 2000-gebied en waarschijnlijk positief bijdragen aan de aangrenzende EHS.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet, zie tabel 1 op de volgende pagina.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën die zijn opgenomen in FFtabel 1. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijk ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen of te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode.

Soorten van FFtabel 2

De eekhoorn, damhert en steenmarter kunnen voorkomen in het plangebied. De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op bovengenoemde zoogdieren.

Soorten van FFtabel 3

Het plangebied kan deel uitmaken van het leefgebied van vleermuizen en das. De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op deze zoogdieren.

Soorten van FFtabel vogels

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Als het eventueel verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatief effect op algemene vogelsoorten of jaarrond beschermde vogelsoorten.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageer- en broedgebied	Nee	Nee	Verwijderen van begroeiing buiten het broedseizoen
Vogels (jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageergebied	Nee	Nee	
Eekhoorn, damhert en steenmarter	FFtabel 2	Verblijfplaats en foerageergebied	Nee	Nee	
Das	FFtabel 3	Verblijfplaats en foerageergebied	Nee	Nee	
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Dienst Regelingen, Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, 2011. Soortenstandaart Huismus *Passer domesticus*.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdierverseniging- rapport 2010.44. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Staro Natuur en Buitengebied, 2011. Inrichtingsplan Landgoed Oolen. Rapportnummer 09-0063d

Internet

- + EHS, brabant.nl, 28 juli 2014
- + Natura 2000-gebieden, <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, 28 juli 2014
- + NDFF - quickscanhulp.nl 15-07-2014 13:56:50
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.ravon.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdierverseniging.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in sommige gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- + voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- + voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is, zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- + voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Deze bescherming geldt ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor

de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoringseffect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.